
Grunnlaget for psykiatrisk behandling – fra tro til vitenskap

KORRESPONDANSER

STEINAR LORENTZEN

forskningsstipendiat

I sin artikkel i Tidsskriftet nr. 10/2000 (1) hevder Ted Reichborn-Kjennerud & Erik Falkum at psykiatrien er i en særstilling, fordi den også beskjeftiger seg med mentale og meningsbærende fenomener, og gir en interessant beskrivelse av den nomotetiske (årsaksforklarende) og idiografiske (meningsforklarende) tilnærming, som begge kombineres i forskning og klinisk praksis. De hevder at forskning og klinisk ekspertise må kombineres innenfor kunnskapsbasert medisin, noe jeg er enig i. Til evaluering av undersøkelsers kvalitet, oppgir de et kvalitetshierarki med metaanalyser av kontrollerte studier øverst, og observasjonelle studier og klinisk erfaring nederst. Man venter så spent på hvordan de to vitenskapelige tilnærmingsmåter kan ivaretas innenfor kunnskapsbasert medisin. Fortsettelsen blir i stedet en forherligelse av ”empiri” og raljering over mye av det som skjer i psykiatrien, som det ”fra et vitenskapelig synspunkt” er ”umulig å skille fra for eksempel regresjonsterapi, primalterapi og andre mer eller mindre obskure metoder inkludert alternativ medisin”. Hvor er det blitt av det idiografiske og den hierarkiske kvalitetsvurdering? Effekten av korttidsterapi er riktignok dokumentert i høyere grad enn langtidsterapier, men det finnes også kontrollerte og observasjonelle studier av langtidsterapier, samt en rik klinisk erfaring.

Forfatterne unnlater å kreditere den dynamiske psykoterapi for den menneskeliggjøring den medførte, idet man begynte å snakke med pasientene. Det stemmer at utdanningen i psykoterapi er psykodynamisk orientert, men hvor har forfatterne det fra at man ikke har viet spørsmålet om dokumentasjon av effekt oppmerksomhet, at veilederordningen aldri har vært forsøkt evaluert og at videreutdanningstilbud i psykodynamisk terapi, psykoanalyse, gruppeanalyse, og systemisk familierapi har hatt liten eller ingen vitenskapelig forankring? Tilnærmingene er vitenskapelig forankret, i den grad man tilkjenner de nederste trinnene i hierarkiet noen verdi. En omfattende evaluering av veiledningen skjedde på Voksenåsen i 1994, publisert i Nordisk Psykiatrisk Tidsskrift (2). Psykiatrisk forening behandlet en innstilling om

psykoterapiutdanningen samme år (3). Det svekker troverdigheten av det som skrives når forfatterne overser det vitenskapelige grunnlag som finnes, og det er også meget beklagelig at disse forskerne devaluerer klinisk virksomhet, fremfor å brolegge gapet mellom forskning og klinisk praksis.

LITTERATUR

1. Reichborn-Kjennerud T, Falkum E. Grunnlaget for psykiatrisk behandling – fra tro til vitenskap Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 1148 – 52.
2. Lorentzen S, Sørli T, Ellefsen EP, red. Psychotherapy training in the Norwegian programme for specialization in psychiatry. Nordic Journal of Psychiatry 1995; 49 (suppl 34).
3. Psykoterapiutvalget. Innstilling om psykoterapiutdannelse i spesialistutdannelsen i psykiatri. Oslo: Psykoterapiutvalget, Den norske lægeforening, 1994.

Publisert: 20. juni 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. februar 2026.